

۳۱ کانون ثانی ۱۹۱۸

سای : ۲۰

ایکینی جلد

کتابخانه

علم ، صنعت و اخلاق دار الفقهی مجموع

تاریخ

باغچه قیوسنده

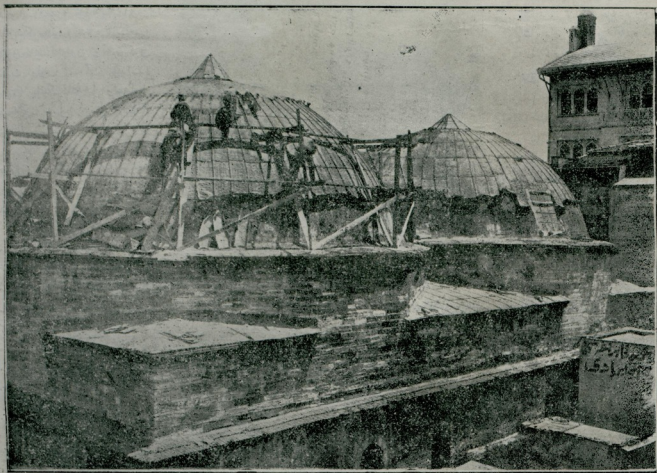
خاصکی سلطان حامی

برنده (کوبک لاشی) برینه جابجا قونولش مهره کره و پتر واردی .
خلق بونلرک اوزولرینه اوزانیر ، برلردی .
حالت لرک اوکارینه ده اکتریا قیبتی برده لر آصارلردی ، بو پرده
قیانیر و آبیالوردی .

بیزانسلیلر زماننده نفس استانبولده ، لطیف آيازمه لر دن ، عتشم
و معظم چشمه و شاد و انلردن بشقه ، جداً طریف و عتشم بکرمی دوت
حام واردی . ق الحقیقه ، اسکی روملرک حاملر انشاسی خصوصنده
بیوک بر میل و هوسلری وادی . شوراسی ده محقق درکه ، روملر ،
بو حاملری بر لازمه بختن زیاده ، احتشام ذوق و سفاقت قصدی ایله
یا پارلردی . قسطنطین پورفیرویه نیطوسک معینی خلقتدن بر قاج بیگ
کشی ایله روسیه کیدرک قابلیجه لرده اکتنجه لر ترتیب ایندکاری
تاریخلرجه مضبوطلر . بیزانسلیلر زماننده مؤسس عتشم حاملردن برایی
دانه سی معلوم و مضبوطلر . بری سلطان احمد میدانده ، بر طرفدن
فیروز آغا جامی ، طاش مکتب نامیله معروف جوری وسته مکتبی : [۸]
[۸] الیوم معارف نظارتیه مربوط تألیف و ترجمه دائره سیدر .

استانبولده کی بیزانس حاملری اسکی روما حاملری طر زنده ایدی .
اسکی روما حاملرک یلانری تدقیق ایدیلیرسه بو جهت اکلاشیلور .
روما حاملری ده طبق بیزانس حاملری کی ، بر صوفلقدن و برده
اصل صیاق قسمدن عبارت ایدی ، درسماده کی محمود پاشا
و آياصوفیا ، و تحت القاعه حاملری کی صاغلی صوالی جناحلردن
حلولتار دن و جیفنتیلی قسملردن متشکل ایدی .

روماده کی (بولیانوس) حامی اسکی روما حاملری حفته بزه بر دکر
و بره سیلور . بو حاملرک اینجلیری مهره ستولر اوزرینه قونولش لطیف
هیکلرله مزین ایدی . و زم حاملرده اولدیی کی ، صیجانلرک اووته

باغچه قیوسنده خاصکی سلطان حامدک منظره خارجه سی

(فوتوغرافی سیاح طرفندن آلتشدر)

استانبول، با تخت سلطنت سیدہ اخاذ ابدیله، سلاطین عظام،
اصحاب خیر و حسنات طرفداران چابجا طرفدار و محکم «ملک ابدیله»
و «خاندان» قاضی سلطان سلیمان خانک معمار خاص اولان قوجه معمارستان
واسطه سیریه یک قبیل جمالی انشا ابدیله مهندس،
(معمارستان) که استانبول مختلف عمارتده انشا ابدیله جمالی
شودورد:

سلطان سلطان جامی (دوگه چلچراغی)، ځایکې سلطان جامی
تصوفیه فرېنده، ځایکې سلطان جامی، بهودیارده (یکجامعه)
والده سلطان جامی، اسکارده. والده سلطان جامی، چپه علی
نوسنده. مهر و ماه سلطان جامی، ادرنه نوسنده لطفی پاشا
جامی. غلطهده محمد شاه جامی، یکی باغچه ده قوجه مصطفی پاشا
جامی. سیلوری نوسنده ابراهیم پاشا جامی (الوم شرمدر). وقظه
چفته حمام ادبی (د رسولی مناسرتده و آغای جامی. بنکطاشده

ستان پاشا جامی . فوندقلیده متلا
چلی جامی ، طوینانه ده فیودان علی
پاشا جامی ، فنار قیوسنده
قیودان علی پاشا جامی ، معجونچی
چارشوسنده مفتی جامی (اسحاقی)
یوسفق اوزرهدو) یکی قیوخلار چنده
سراکزاندی جامی ، ایوب انصاریده
فنانکی پاشا جامی ، اوزنه
کودیده خسرو کتخدان جامی ، صاری
کوزل جامی ، زیرکده خیرالدین
پاشا جامی ، کرک خانه ده خیرالدین
پاشا جامی ، طوینانه ده یعقوب
آغا جامی ، اسکندار سیرایشده
اویچ باب جامی .

بواطیف جامل می‌باشد، باغچه
قبوسنده، نام قدیمه یهودی دارد که
(خاصی سلطان جامی) کرک
جسامت و محتای و کرک طرز انشایی
اعتباریله شهرزده کی سلاطین
جامل کرک مهمان ندهد.

ابتدای انعامده ، خارج
اولدی قدر داخله ظرف اولدی
الوم آثار باقیه سندن استدلال
استلکده در .

پاک معظم و ابعاد هندسیہ اور وہ یونٹلمش طائرلہ انشا ایدین
 بوجامک دت طرفہ غایت چیرکین دکاتلہ مغزہ لر بادیر بلرق منظر
 خارجہ سی، بخیر لری غاما قیامش اولدیندن بوجہک تدقیق و عاشاق
 شیدک قابل اوله مور .

جهت مردان ایله هرشي ميسر الحصول اولينه كوره ، اولون
برنده معظم بر آيد من اولان بو حكام اطرافني ثلوث و تضيق ايدين
وعادتا باراقلردن عبارت بولنان، مذ كوردوكانار كده استعمال كيديله
صعكانه پايان اولان جهم سنك ميدانه چاقايله قورق قاروشته
تاريشي قير سوزك غيز ديوارلرينه نظيره تشكيل ايده كنه سهر سهر

هرشیده دکل اما! ایستاده بومستلاده بوجامه برعه ار کوزیله بافق
لازمدر .

یکی جموعه
دیگر چندین سبیل (زو ب حمامی (bain du Zeuxippe)
سابعه در (قسطنطین جامی (bain de Constantin le grand)
در . فاج جامع شریفی فرشته خراجی [۲] علی الدین ماله سنده
در . بوجامک برای آتشون دیوارلری ، کلان دهلکی حالاطوریسور.
موقعی اوزون دلت تحریستند صوره ۱۳۳۳ م. سالی بنیاده
استانبولده . جاملک پلاناری تنظیم انک اوزرد کلش اولان (هاری)
و نهانی ، رفدات ایلر حلاطوریکس کشف ایشتم .

ایدی. بوجام سرای ایچنده چربلی کوشک مکتب صنایع نفیسه
بناسنک آرمه‌سند کاش اولوب، الیوم کوروکلده در،
آخور فوده، برآراقی اولوچ اولان قوفای بناسنک اولو طرلارده
شینده. خطک تعدد واتاسنین اول بوجام وارمن. اولوروسو

Honorius کے حامی اولیٰ اور وہ طاغی مدر .

بوجاملكه چوغي زمان فاجدن
 اول خراب اولوش ، روايه كوره ،
 مقبى بيقدر يلدق برلرله
 ديك لرئ ياديرلش در . لطيف بياش
 مهرلرله ، طرفستو نلرله
 مكلف و عتتم هيكاريله آقطار
 شريفه ده يك معروف و مشهور اولان
 سلطان احمد ميدانده كه زوقيت
 جامي ايسه قيصر برئى بوستيلاروسك
 زمان مكوتمنده (۵۳۰) سنهئى
 كانون ثاينيك اون اوچنچى كوفى
 حادث اولوب ، آت ميداننده
 (۳۰) ياك كينيك قتل واعدامله
 نتيجه ان مشهور (نيقا) Nika
 اختلال ائانسانده باغتمدر .

چانلادی فیوده کی (چارداقی
حاجی) نیکیزاسلیلردن قاله برحاج
اولدینی مروی ایشهده ، محتاج
تدقیق ندر .

عُثْمَانِي تۈركلری، روم عااکلفه
مسئولی اولدندن صوکه، اسباب
عمران و سعادتدن معدود اولان
عیانی عمومۀ خیریه انشاسندن ده کری

خاصی سلطان
(معمار)

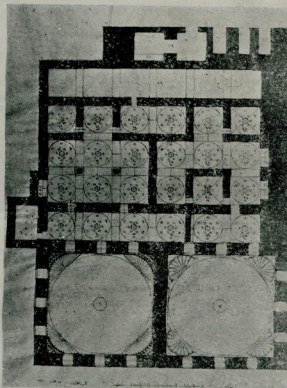
طورماشیر ، طرف طرف یابدلری جامع ، مدرسه ، عمارت ، کاروانسرایا یانلرند ، بوگون تملری انشا ایدیللمه جک درجه ده متین ، طرف و عتقم جاملرده انشا ایتلرند . وسطی آناملوایک مهم برقیسی طولا شش اولدیغدن ، بورالده یک بیوک و تکلف جاملر کوردن . الحاحه ، سیواسده ، طوقانده ، آسایسده ، بروسده بیوک و عتقم جاملر وارد . احکام دینیه مزده ، نظهر ، اک زیاده اعتنا ایدیلجه جک لازمه تحت اولدیغدن ، اسلاف کرامتر جاملر آتاشسده ، سائر مبائی تجومیه درجه ده اولرند ، بلکه انلرن زیاده اعتنا ایتلرند : « اولیه دولت جهانده نرفنن صحت کیم »

یکی پانجه جامی باخجوانلره ، ادرنه قیوسی جامی آرنادولره ، یکی قیو جامی مولولره ، سلویزه قیوسی جامی ماشجیلره ، نشانجی پاشا جامی کتانه ، دراعمان جامی ترچانلره ، تختاب ، جامی منلو جلره ، لنه جامی اوتورالره ، صاری کرسی جامی یغیبلره ، معجونجی جامی سکیله ، عجم اوغلانی جامی غمبلره ، وزنجیلر جامی قطارجلره ، پرتو پاشا شاطرلره ، تصویرلی جام اویتبازلره ، کوچوک آغا جامی آغالره ، آرپه ایمنی جامی آرپه جیلره ، عورت یازوی جامی غورنلره ، جهود قیوسی جامی (خصکی سلطان جامی) یهودلره ، آخوویزه جامی سایلره ، قوجه محمد پاشا جامی معنولره ، شنگل جامی مسخرملره ، دکن جامی فیودالره ، قوجه مصطفی پاشا جامی توحیده ، اهل شهر ضه شریف رقیبت ورن و آبدات ملیه دولان یوچامک ادامه موجودی عادتاً برسته ملیه ، چونکه ، طوغریسی سولیک لازم کلمیره سه

عرفان و مدیتیزک شواهدن دولان یوفیل آئاردن پانجه شهر مزده آئنجی برایکی دانه ای قاله بیلش ، دیکر لری مرور زمان ایله یوزم حال و تبیمزه برر برر عو اولوب کیتشدن ، بعض کیچ نظر لریک دیدکی کئی ، بولر برر طاش بیغنی دکدر ، تاسیلر لره کی مقصد کوز اوکته کتیریلور ، طرز انشازنده تعقیب ایدیلان اصول و ترتیبده نعلر دنه آئورسه ، بولرک ثبیت مخصو - صه لری قظاهر ایدر .

حکومت سیه ، شهر مزک حافظه صنی ایچون پک بیوک فدا کارلار اختیارلره ، مختلف عمللره یکریدن حمالر انشاسه پاشا لدینی صرده ، خسیس ، پاک خسیس منفعت ساقفه سیه ، مملکتک شرفی بصحت عمومی بی هیچ قاله آلیه رف ، بویه مشهور و محترم بر معمار و بزرگ اثردها و معرفتی اولان بر بنیادی ، جامی یقینه قالیقیشی اصلا جائز دکدر . عادتاً حکومتن

داخلی تقسیماته کتجه ، متخصص معمارلر مزک تقدیر اشته نظراً ، کر و قید لریک انشاسی و کوشه لریک ترتیبی ، عمومی بلاتک تقیاتی جدا نمونه اتخاذ اوله حق پر درجه مکملینده ایش . سونو و صیانی هولک درجه تأثیراتی حقدن کی تربیات داخلیه ده بالخاصه شایان تدقیق ایش . درج ایشدیکمز ایکی بلان ، حمامک یوایدکی ترتیب و انشاستده کی مکملیه دلایلر . معمارستان کنندی ترجه خاندن یاحت اولان (تذکره البیان) نده ، انشا کرده بی اولان خاصکی سلطان حامی یهودیلره کوسرتیلور . فی الحقیقه ، یکی جامع حولینست شمدیکی چوره سنده باقی یازاردن پانجه قیوسنه قدر اولان ساحده ، موسیورلرن (قرانی) [۱] جاعتدن بر جماعت اسکان ایدر ایدی . حتی یوراده مذکور جماعتک عملیه ی Judeca و خانه لری و برده سیفاغولری واردی ؛ یکی جامعک حین انشاستده

خاصکی سلطان حامتک داخله قبه بلانی

مذکور جماعت افرادی ، اورادن قالدیرلره قی خاصکویه نقل ایدلش و بعض وثائق تاریخیه تفاراده خاصکویه نقل اولنان جماعت افرادی ایچون اوراده طرف دولندن قرق خانه یایدیرلش و یلدرنه برده فرمان هایون ویرلشدن . دو قور یاسیانی یوزمانی کوردیکنی سیویلور . بو خانه لره ، مشروطه اولدیفندن سائیه بازار ایش . یوزالی سنا اولنه کتجه قدر بو جماعت ، جامک متوالیسی طرفندن اجاره زمین وریلورمیش . اولیاجلی ، استانبولده قدفعا موجود اولان حمالری تحف بر صورتده تعداد و توزیع ایدیلور ؛ ایوب جامی خشته لره ، آیا صوفیه جامی مشایخ کرامه ، صوفیلر جامی صوفیلره ، غریبلر جامی غریبلره ، بوستان جامی بوستانجیلره ، جمه یازاری جامی بازار جیلره ، چنور حام ملحدلره ، چینی جام نقاشلره ، قوجه مصطفی پاشا جامی قودو جیلره ، سراج باشی

جامی قنجیلره ، یکی اوطله لری جامی یکچیلره ، ایرغاد جامی ایرغادلره ، جراح پاشا جامی جراحلره اصرای جامی سراییلره ، سجانی باشی حام قره غریبلره سلطان یایزید جامی ولیرله ، آله جامی داییلره ، صیرط جامی حاللره ، سلطان سلمان جامی شاعرلره ، حیدر پاشا جامی درویشلره ، تخت المله جامی اولاد عربی ، خاصکی جامی خاصکیلره ، محمود پاشا جامی بازوکارلره ، والده جامی والدهلره آت میدانی جامی جندیلره ، مفتی جامی مفتیلره ، کدک پاشا جامی زعیامی ، داود پاشا جامی زرچیلره ، خواجه پاشا جامی خواجهلره ، ملا کورانی جامی ملالره ، غناو قیوسی جامی روملره ، بلاط جامی خوانندملره ، لوتجه جامی سازندهلره ، قادرغه لیانی جامی کیچیلره ، کوچوک آیا صوفیه جامی اماملره ، بیرام پاشا جامی اهل دیوانه ، محمد آقا جامی خاندلره (فی الحقیقه) باتیسی دارالعهاده اعظمی محمد آغادو) لطفی پاشا جامی جومردلره ،

[۱] عبرانیده (قرانی) کله می ، اساساً قرائت کله سنک مبالغه ایله اسم فاعلیدر .

بوک مانع اولمدر .

برده ، حمالر تطهیر و محافظه صنی ایچون تأسیس اولنلش رلر اولدیفندن شهرامانتک و اوقاف هایون نظارتونک یوایتیه مداخله سی لازمدر .

یکی جامعده ، جامعبله ، تره لره ، چشمه و سیلایلره ، چارشو سیاه منظم برکک تشکیل ایدن یوچامک هدیی و صنعت و معرفت و مدیت عثمانیه قارشو عادتاً برچاشلدر . یوینیتی آتیزیک ، ایدای تحریبدن قورتلره قی منافع عمومیه نامه بحریه قطارت جللیله می طرفندن استیلا کته قرار ویرلدیکی شو مقالیه یازدین صرده مع السار استخر ایتیم .

ایضا ابتدکاری خدمات نافعه حبسیله اساساً مملکتک معنوی ثروتی اولتی اوزره تأسیس ایدیلدیکی حالده ، مزور زمان ایله و برآزده داتره عائد مسنک لاقیدسیله اخشاخ نهده سته کین بو کی ، بابی عمومی خیریه نیک ، منافع خسیه اربابدن قورتلرلی ایچون منافع عمومیه نامه استیلا کنندن بشقه چاره یوفندر ، ذرءا جاملر مزک آت نده کی

دائرة لره ، تر به لرك حريرته و اونجه به قدر صايله يني حلاله ، بوكا
قارفي انماض عين انك حقيقه شايان تأسس قدر . بناء عليه ، خاصي
سلطان جامك استلا كي ايجون واقع اولان تشيت و همتي شايان تقدير

معارف نظارتي تأليف و ترجمه دائره سي و آثار
عتيقه انجمن دائميى اعضا سندن

محمد ضيا

شعر

مسلك قاديني

دير سكرز « بر كنچ قزياشي دولونجه ،
مطلقا كندينه بولور بر قوجه ،
قوجه سي اوينه كنتر اكلك ،
او حالده قادينه مسلك نه كرك ؟
قادينك مسلكي اولمقد قاري ،
چقماسين اوصاقين ، بوندن ديشاري ،
نه لازم ارككلك رقيي اولق ،
دكلي ايكي سي ازلدن اورناق ؟
ايشجي به اولونجه رقيب قاديسي ،
قول آتار ، اجرتك كيدر ياريسي ،
ايكي سي آليزل عني اجرتي ،
اوجاگك اكسيلير ، آتماز تروتي...
لاكين او منبت ، بومني اقتصاد
يايسلر بر اجرت اولور ايكي قات...
قادين يابسين اوي ارككه جنت ،
اركلده ايكي قات چاليشير البت !...
بوسوزلر هب دوغرو ، فقط هرقادين ،
بولورمي بر قوجه ، بولسده يارين ،
بو آدم تولمزي ، او حالده ناصل ،
دير سكرز « قازانمه ايسته متصل !
كورور كن اورنمه ايسته بيكرلرجه ،
قوجه سز قادينلر چكر اشكنجه ،

دير سكرز « دكلر مسلكه محتاج ،
يا قوجه بولمي ، يا قالملي آج !
قادينلر اوكله ده زياده ايكن ،
حردن صوكر ا بول بول قوجه زهردن ؟
اولجه ملجادي هب زنكيين نولر ،
قادينلر بولوردي صيغنه جق ير ،
باشماق كوجلشدي ، شيمدي هراكلك
آنجا ق قادينه يدير يلك .
صانه يك هيسي ده بر بوك طاشيور ،
برچونغي خودكامدر ، بكار ياشيور .
بوكون ، بوواسزلر دكلر يالكر ،
نيجه اوليلرده طالعسر ، بختسر .
جونكه وار بيكرلرجه سفه قوجالر ،
يا متصل ايچر ، يا قوماز اوينار ،
كيي ده محبسده آليز صولوغى ،
آج قالي نه ونده چولوق چوجوغي .
بونلرده اولماسه ، قاديني انساندر ،
انسانك اك بويوك حق هرقاندر .
قادين چاليشازسه فكري بوكسلمز ،
طبيعي اوزمان سزه دنك كلز ؟
ديورسكز اونك اكسيكدر عقل ،
آتيرمق ايستور ، دكلي حقلي ؟
قادين بوكسلمزه آجالير وطن
صمبي اولماز اونسر بر عرفان

حاصلي بر هوس دكل ، احتياج
ايستور بو آنده بويله برعلاج :
قوجالي ، قوجاسز بر جوق قادينلر ،
آچدرلر ؛ درسه كلز « ايشسر قالسيلر ! »
ديرمكه « او حالده ، قصديكز مطلق ،
بونلدي عمومه اودالقي بايق ! »
ضيا كوك آب

شاعرك اولومي

بورغون رباعده صوك برتيره ييش ،
كيتديكه سونويور روحده الهام .
بو اولوم حقيقي اولومدن مدهش :
هركون بر آرز اولدم بو اولومه رام .

آرتق نه معطر برقادين آلي ،
نه چيلين بر عشقك و برديكي حما !
ييقيلدي كنجليكك خيال هيكي :
انقاضي اوستنده سياه بر سا .

نه اولدي ، ياري ، فورطونه لرك ؟
طبيعتده خوديدين بر توكل وار .
اولورسم حقيقي اولومه يارين ،
بلدكه مزارمده بر بلبل آغلار ...
طاهر فكري

